دورنما

حذف ترامپ از انتخابات ۲۰۲۴ کلید خورد

حمله بی‌سابقه مأموران «اف‌بی‌آی» به عمارت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین امریکا در حال تبدیل شده به یک مناقشه جدی است. طرفداران ترامپ می‌گویند این حمله برای پاپوش درست کردن برای کسی است که بیشترین بخت ریاست‌جمهوری را دارد ولی حالا برخی منابع نزدیک به دموکرات‌ها بعد از چند روز سکوت می‌گویند که ترامپ برخی اسناد محرمانه دولتی را در خانه‌اش نگهداری می‌کرده؛ اقدامی که به گفته «مارک الیاس»، وکیل مسائل انتخاباتی در امریکا می‌تواند برای صدور مجازات برای او به کار گرفته شود.

مریک گارلند، وزیر دادگستری امریکا روز پنج‌شنبه در یک کنفرانس خبری برای اولین بار فاش کرد که او شخصاً حمله هفته قبل «اف‌بی‌آی» به عمارت «دونالد ترامپ» در «مار اِ لاگو» واقع در در پالم‌بیچ فلوریدا را صادر کرده است. وزارت دادگستری تاکنون دلیل جست‌وجوی خانه ترامپ را علنی نکرده ولی گفته اگر دادگاه موافقت کند حکم جست‌وجوی ویلای ترامپ در دسترس عموم قرار خواهد گرفت تا دلیل آن مشخص شود. البته ترامپ تا دیروز وقت داشت به علنی شدن حکم جست‌وجو اعتراض کند یا اینکه خودش حکم را فاش کند. گفته می‌شود، جست‌وجوی دوشنبه قبل، به تحقیقاتی درباره اتهام ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور سابق برمی‌گردد که طبق آن، او اسناد محرمانه و مواد حساس را بعد از پایان دوره ریاست‌جمهوری با خود از کاخ سفید برده است. جزئیات این اسناد مشخص نیست. روزنامه واشنگتن‌پست، به نقل از منابعی که نام‌شان را فاش نکرده، نوشته که این اسناد مرتبط با تسلیحات هسته‌ای است، ولی چیز بیشتری از جمله اینکه آیا این اسناد مربوط به به سلاح‌های اتمی امریکاست یا یا سایر کشورها ننوشته است.

ترامپ و حامیانش یورش اف‌بی‌آی و وزارت دادگستری امریکا به خانه رئیس‌جمهور قبل را که در تاریخ امریکا بی‌سابقه است، نماد تجاوز دولت و «آزار و شکنجه سیاسی» توصیف کرده‌اند، ولی مریک گارلند وزیر دادگستری امریکا در اظهارنظری که حاکی از اعتماد به نفس او به وقوع جرم از طرف ترامپ است، گفته که به نفع عموم است که در این مورد حکم جست‌وجو را مشاهده کنند و برای همین از دادگاه خواسته آن را علنی کند. او به خبرنگاران گفت: «درحالی که شرافت کاری آنها به‌طور غیرمنصفانه‌ای هدف حمله قرار می‌گیرد، من ساکت نخواهم ایستاد.»

تحت چنین شرایطی، بحث‌هایی از ارتباط شروع تحقیق و تفحص از ترامپ با انتخابات سال ۲۰۲۴ امریکا نیز مطرح است، انتخاباتی که ترامپ جمهوریخواه همین حالا بالاترین شانس برنده شدن در آن را دارد. در تاریخ امریکا سابقه نداشته که خانه یک رئیس‌جمهور پیشین به دست نهادهای اطلاعاتی و امنیتی یا پلیس کشور تفتیش شود. «دیوید فریرو»، مسئول سابق آرشیو اسناد ملی امریکا در ماه فوریه در نامه‌ای به کمیته نظارت مجلس نمایندگان امریکا تصریح کرده بود که ۱۵ جعبه از عمارت ترامپ در مار الاگو کشف شده‌اند که حاوی اطلاعات حساس امنیتی هستند. «مارک الیاس»، وکیل مسائل انتخاباتی در امریکا که ریاست دفتر حقوقی ستاد انتخاباتی هیلاری کلینتون در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ را به عهده داشته به یک بند قانونی اشاره کرده که بسته به آنکه چه اسنادی از بازرسی اف‌بی‌آی به دست بیایند، می‌تواند برای صدور مجازات او به کار گرفته شود. الیاس در حساب کاربری‌اش در توئیتر یادآوری کرده بند ۲۰۷۱ از ماده ۱۸ قانون اساسی امریکا صراحت دارد چنانچه فردی که به اسناد محرمانه دولتی دسترسی دارد اقدام به «مخفی‌سازی، حذف، تقطیع، محو، جعل یا نابودی» این اسناد کند مرتکب فعل غیرقانونی شده است. الیاس در یک توئیت دیگر نوشته که البته در صورت وقوع این اتفاقات، او ممکن است در نهایت از رقابت در انتخابات محروم نشود زیرا به هر حال، او چنین اتهاماتی را به چالش خواهد کشید ولی ترامپ همزمان با پیگیری تبلیغات انتخاباتی باید به دنبال طرح دعوی در دادگاه باشد که در آن صورت هم به احتمال پیروزی‌اش در انتخابات لطمه وارد خواهد شد.

ترامپ در فیلمی که به سبک ویدئوهای تبلیغاتی ساخته شده از امریکا به عنوان «کشور در حال افول» یاد کرده و گفته است: «ما کشوری هستیم که در یک اقدام بی‌سابقه نیروهای مجری قانون را به سلاحی در برابر احزاب سیاسی مخالف تبدیل کرده‌ایم. کشوری هستیم که دیگر مطبوعات آزاد و منصف نداریم. اخبار جعلی تنها چیزی است که سهمتان می‌شود.»

واکنش

۳۰۰ شخصیت ترکیه: جلوی حمله نظامی به شمال سوریه را بگیرید

۳۰۸ نفر از فرهیختگان ترکیه از جمله اساتید دانشگاهی، روزنامه‌نگاران و نمایندگان پارلمان با صدور یک بیانیه از جریان‌های سیاسی مخالف در کشورشان خواستند به منظور پیشگیری از وقوع عملیات نظامی احتمالی در سوریه وارد عمل شوند.

به نوشته روزنامه «زمان» ترکیه، این بیانیه همچنین انجام عملیات نظامی در اقلیم کردستان عراق را محکوم و خاطرنشان کرده که انجام هرگونه عملیات نظامی احتمالی در سوریه هیچ پایه و اساس منطقی و عقلایی ندارد. در این بیانیه خاطرنشان شده که «سخن گفتن از دشمنی در سوریه به عنوان عامل تهدیدکننده ترکیه بهانه‌ای است که ائتلاف حاکم آن را به وجود آورد.»

این بیانیه با اشاره به اظهارات «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه با ادعای اینکه می‌خواهد در شمال سوریه جهت ایجاد منطقه امن در عمق ۳۰کیلومتر عملیات نظامی انجام دهد، تصریح کرده، «منطقه هدف قرار داده شده در بردارنده مردمی است که در حال دفاع از سرزمین اشغال شده و حق و حقوق و دارایی‌های خویش به‌سر برده و از مشکلات بسیاری رنج می‌برد و در معرض کشتار قرار دارد.» بیانیه تأکید می‌کند که «عملیات نظامی احتمالی ارتش ترکیه در شمال سوریه به جز رژیم حاکم (اردوغان) هیچ نفعی برای هیچ‌کس ندارد و به ملت ترکیه به شدت آسیب خواهد رساند و جوانان ترکیه را وادار به جنگیدن در یک سرزمین بیگانه و کشته شدن در آن خواهد کرد.» آنها گفته‌اند: «تخصیص بودجه هنگفت برای تسلیحات و جنگ در کشوری که میلیون‌ها شهروند آن در مرز قحطی زندگی می‌کنند و در همه زمینه‌ها از غذا، مسکن، آموزش کودکان و بهداشت با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند، مشکلات اقتصادی آنان را تشدید خواهد کرد.»

این بیانیه در حالی صادر شده که ارتش ترکیه بار دیگر روستاهای منطقه «عین عیسی» در ریف استان رقه در شمال سوریه را گلوله باران کرد.

به گزارش ایرنا به نقل از «سانا»، منابع محلی سوری در ریف شمالی استان رقه گفتند: «نیروهای ارتش اشغالگر ترکیه و گروه‌های تروریستی تحت امر آنها اطراف روستاهای الهشیه، معللک و جدیده در ریف منطقه عین عیسی و جاده بین المللی «m4» را با توپخانه و خمپاره گلوله باران کردند.» این خبرگزاری افزود: «ارتش ترکیه و گروه‌های تروریستی مورد حمایت این کشور به حملات خود به روستاها و شهرک‌های امن مناطق شمالی استان‌های رقه، الحسکه و حلب ادامه می‌دهند. در جریان حملاتی که تاکنون انجام شده است، شماری از شهروندان سوری جان باخته و شمار دیگری از غیرنظامیان زخمی و خسارت‌های زیادی به خانه‌ها و دارایی‌های مردم وارد شده است.

بازی روانی غرب با یک متن ادعایی

وال‌استریت‌ژورنال: اروپا امتیازات قابل توجهی به ایران داده است

گزارش یک

در شرایطی که هنوز ایران موافقت خود را با متن پیشنهادی در وین اعلام نکرده و برخی اختلافات همچنان بر توافق احتمالی سایه انداخته، وال‌استریت‌ژورنال ادعا کرد که دیپلمات‌های اروپایی در تلاش برای رفع بن‌بست در گفت‌وگوهای وین برای احیای توافق هسته‌ای ایران، «امتیاز تازه قابل توجهی» داده‌اند که هدف آن پایان سریع تحقیقات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره فعالیت‌های گذشته هسته‌ای است. اقدامی که به نظر می‌رسد تنها جنبه تبلیغاتی دارد تا ایران را برای امضای توافق طبق خواسته غرب تحت فشار قرار دهند.

به رغم سکوت مذاکره‌کننده اصلی ایران، منابع متصل به شورای عالی امنیت ملی می‌گویند ایران در حال بررسی متن‌هاست و هنوز تصمیمی سلبی یا ایجابی نگرفته است

به گزارش «جوان»، با پایان مذاکرات هسته‌ای بین ایران و ۱+۴ در وین، مقامات روسی و غربی اعلام کرده‌اند که متن نهایی آماده شده است و ایران باید تصمیم نهایی خود را در این زمینه بگیرد. کشورهای اروپایی برای اینکه وانمود کنند متن نهایی بهترین گزینه ممکن است، با این ادعاها، توپ را به زمین ایران انداخته‌اند. روزنامه وال‌استریت‌ژورنال روز جمعه در گزارشی ادعا کرد که اتحادیه اروپا برای احیای توافق هسته‌ای به ایران پیشنهاد امتیازی داده است که طی آن تحقیقات آژانس اتمی سازمان ملل که ایران می‌خواهد بسته می‌شود. بر اساس این ادعا، متن پیش‌نویس پیشنهاد اتحادیه اروپا که وال‌استریت‌ژورنال مشاهده کرده از ایران می‌خواهد قبل از اجرایی شدن این توافق، به نگرانی‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی رسیدگی کند و انتظار می‌رود ایران به سؤالات آژانس با هدف شفاف‌سازی پاسخ دهد. به گزارش ایرنا، یکی از مسائل حل نشده در روند مذاکرات مسائل پادمانی است که به پیدا شدن اورانیوم در سه مکان اعلام نشده از سوی ایران به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مربوط می‌شود. رژیم صهیونیستی بارها ادعا کرده که کشف این مواد گواهی بر این موضوع است که ایران زمانی یک برنامه مخفیانه ساخت سلاح هسته‌ای را دنبال می‌کرد؛ اتهامی که ایران رد کرده است. ایران خواهان مختومه شدن این پرونده در آژانس پیش از احیای برجام است، اما کشورهای غربی گفته‌اند که تحقیقات سازمان ملل مجزا از روند مذاکرات وین است و درباره آن مذاکره نمی‌کنند.

تا ۲۴ مرداد

بر اساس گزارش وال‌استریت‌ژورنال «اگر تهران همکاری کند، امریکا و سایر طرف‌ها در مذاکرات، اعضای شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به پایان تحقیقات در این زمینه تشویق می‌کنند.» ایران مکرراً گفته است که گزارش‌های آژانس سیاسی است و پرونده مربوط به کشف آثار اورانیوم در سه مکان اعلام نشده باید همزمان با احیای برجام بسته شود. وال‌استریت‌ژورنال همچنین به نقل از دو منبع مطلع نوشت که اتحادیه اروپا به ایران و سایر طرف‌ها گفته که باید پاسخ مثبت یا منفی خود به پیشنهاد را تا ۱۵ اوت (۲۴ مرداد) اعلام کنند. یک مقام امریکایی به وال‌استریت‌ژورنال گفت که واشنگتن می‌خواهد تحقیقات آژانس اتمی سازمان ملل حل و فصل شود. او گفت: «تنها راه‌حل این است که ایران اطلاعات مورد نیاز آژانس را ارائه کند. موضع ما این است، حالا صرف‌نظر از اینکه آیا این موضوع در متن یک تفاهمنامه یا جای دیگر بیان می‌شود.» ایران هم گفته که در حال مطالعه متن پیشنهادی است. خبرگزاری ایرنا هفته پیش به نقل از یک دیپلمات ایرانی نوشت که «مسائل پادمانی زیر فشارهای سیاسی مطرح شده و ادامه پیدا کرده و نباید بهانه‌ای برای عیب‌جویی دائمی از ایران باشد.»

اروپایی‌ها تلاش می‌کنند هرچه سریع‌تر متن پیشنهادی خود را به ایران تحمیل کنند و بر این اساس، روی مفاد آن مانور زیادی می‌دهند. جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که این متن را تهیه کرده پیش‌تر گفته بود که حاوی رفع تحریم‌هایی از سوی امریکا علیه ایران است و توافقی بهتر از این قابل دستیابی نیست. مقامات امریکایی و اروپایی در یک سال گذشته بارها با این ادعا که زمان برای احیای برجام در حال اتمام است تلاش کردند تهران را برای امضای توافق تحت فشار قرار دهند. الان نیز اروپایی‌ها با این ادعاها که پیشنهادهای ویژه‌ای را به ایران داده‌اند، تلاش می‌کنند با فضاسازی‌ها نشان دهند که همه چیز به تهران بستگی دارد تا تصمیم نهایی خود را اتخاذ کند و تبعات هرگونه شکست احتمالی برای رسیدن به توافق را به گردن تهران بیندازند.

مسائل اختلافی باقی‌مانده

هرچند اروپایی‌ها ادعا می‌کنند که همه اختلافات حل شده و زمان برای امضای توافق در حال سپری شدن است اما برخی مسائل لاینحل همچنان باقی مانده که تهران خواستار حل آنها است. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی با بیان اینکه متن ارائه شده از سوی طرف غربی برای احیای برجام بد نیست، گفت که ایران فقط در مورد چند کلمه از متن سؤالاتی مطرح کرده و تقریباً به طور کامل بر سر آن توافق صورت گرفته است. وی در عین حال تأکید کرد: «همین چند کلمه می‌تواند به مانعی برای توافق بدل شود، همان گونه که پیش از این هم در جریان مذاکرات وین رخ داده بود.»

علی واعظ، رئیس پروژه ایران در گروه بحران‌های بین المللی، در این باره گفته است: «اینکه مذاکره‌کنندگان قدم‌هایی برداشته‌اند و پیشرفت‌هایی در مسئله تضمین و تحریم‌های سپاه اتفاق افتاده یک واقعیت است، اما هنوز مسئله پادمان به قوت خود باقی است. به نظر می‌رسد ایران اعتقاد ندارد زمان و راه‌حل مسئله در حال به پایان رسیدن است. به همین دلیل است که فرصت‌ها برای حل و فصل موضوع را دائماً عقب می‌اندازد». یک دیپلمات ایرانی در زمینه پیشنهادهای اروپا گفته است: «پیشنهادهای اروپا در صورتی قابل قبول است که در موضوعات مختلف از جمله ادعاهای سیاسی مرتبط با مسائل پادمانی، تحریم‌ها و تضمین، برای ایران اطمینان ایجاد کند. ایران باید بررسی کند که آیا این پیشنهادها تضمین‌کننده خواسته‌های ایران در حوزه‌های مختلف از جمله ادعاهای سیاسی مرتبط با مسائل پادمانی، تحریم و تضمین برای پایداری توافق است و آیا می‌تواند در این موضوعات اطمینان‌آور باشد یا خیر.» حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه درباره مذاکرات برای رفع تحریم‌ها در وین گفت: «پیام خود را از طریق اروپایی‌ها به امریکا منتقل کرده‌ایم و امیدواریم طرف امریکایی با نگاه واقع‌بینانه و عملگرایانه و پذیرش خواسته‌های برحق و قانونی ایران، زمینه را برای توافق پیرامون متن نهایی را فراهم آورد.»

معضل بی‌اعتمادی

مقامات ایران بارها اعلام کرده‌اند توافقی را که منافع ملی این کشور در آن لحاظ نشده باشد، امضا نخواهند کرد. ایران که به بدعهدی‌های امریکا در عمل به تعهداتش در برجام اعتمادی ندارد، این بار خواستار تضمین لازم برای خارج نشدن مجدد از توافق آتی است، درخواستی که تاکنون واشنگتن با آن موافقت نکرده است و حتی مقامات کاخ سفید گفته‌اند که نمی‌توانند چنین تضمینی بدهند. حتی جمهوریخواهان مخالف برجام هم برای اینکه از توافق بین تهران و واشنگتن ممانعت کنند، بارها گفته‌اند که دولت آتی امریکا هرگونه توافقی را پاره خواهد کرد. بنابراین ایران نمی‌خواهد پای توافقی را امضا کند که شاید تنها دو سال دوام داشته باشد و به سرنوشت توافق ۲۰۱۵ دچار شود. از سوی دیگر، ایران خواستار لغو همه تحریم‌ها به ویژه خروج سپاه پاسداران از لیست گروه‌های تروریستی و تحریم‌ها است که در این زمینه هم توافقی صورت نگرفته است. همچنین هیئت ایرانی، منتفع شدن ایران از دستاوردهای برجامی را یکی از موارد اصلی برای رسیدن به توافق اعلام کرده است. در توافق قبلی، با وجود اینکه غربی‌ها گفته بودند که تحریم‌ها را لغو خواهند کرد و ایران از مزایای آن بهره‌مند خواهد شد اما در عمل اقدام مؤثری در این زمینه انجام ندادند. تا جایی که مقامات دولت دوازدهم اعلام کردند که دستاوردهای ایران از توافق برجام «تقریباً هیچ» بوده است. اروپایی‌ها هم که در ظاهر خود را حامی برجام اعلام می‌کردند از ترس تحریم‌های امریکا عملاً اقدامی برای منتفع شدن ایران از مفاد برجام انجام ندادند و تنها به حمایت‌های سیاسی بسنده کردند. بنابراین، باتوجه به تجربه تلخ گذشته دولت سیزدهم می‌خواهد از غرب این تضمین را بگیرد که توافق احتمالی برای اقتصاد ایران دستاوردی به همراه خواهد داشت.

گزارش ۲

بزرگ‌ترین نیروگاه هسته‌ای اروپا در معرض تیر مستقیم جنگی

اخطار تکرار فاجعه چرنوبیل

نماینده دائم روسیه در سازمان ملل متحد در جریان نشست اضطراری روز پنج‌شنبه شورای امنیت که به دنبال تازه‌ترین حمله به بزرگ‌ترین نیروگاه هسته‌ای اروپا تشکیل شد، هشدار داد که حملات کی‌یف به سایت‌های هسته‌ای، جهان را به سمت فاجعه‌ای مشابه چرنوبیل سوق می‌دهد. همزمان واشنگتن و سازمان ملل در جهت‌گیری همسو خواستار ایجاد منطقه‌ای امن در اطراف نیروگاه زاپروژیا شدند.

سایه تکرار فاجعه نیروگاه هسته‌ای چرنوبیل در بهار سال ۱۹۸۶، همچنان بر اوکراین به عنوان یکی از جمهوری‌های استقلال‌یافته از اتحاد جماهیر شوروی سابق سنگینی می‌کند. با آغاز جنگ اوکراین و گزارش‌ها درباره حملات به نیروگاه اتمی زاپروژیا که بزرگ‌ترین نیروگاه اروپا محسوب می‌شود و برای دو طرف جنگ از اهمیت راهبردی برخوردار است، این موضوع بار دیگر در مرکز توجه قرار گرفته است. آناتولی آنتونوف، سفیر روسیه در ایالات متحده تأکید دارد که نیروهای کی‌یف با بمباران زاپروژیا، تمام اروپا را در معرض خطری جدی قرار می‌دهند. منابع مطلع اعلام کرده‌اند که روز پنج‌شنبه این انفجار برای دومین بار در نزدیکی این نیروگاه اتمی رخ داد. ولادیمیر روگوف یکی از مقامات دولت محلی این منطقه از جنوب اوکراین هم درباره این حمله گفت: «جنگنده‌های اوکراینی بار دیگر نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا را بمباران کردند.»

امریکا، کی‌یف و اروپا مسئول هر فاجعه احتمالی

واسیلی نبنزیا، نماینده دائم روسیه در سازمان ملل با اشاره به حملات مکرر کی‌یف به این نیروگاه در نشست اضطراری شورای امنیت که به همین منظور تشکیل شد، گفت: «حملات جنایتکارانه کی‌یف به سایت‌های هسته‌ای، جهان را به آستانه یک فاجعه هسته‌ای می‌برد که از نظر گستره با چرنوبیل قابل مقایسه است.» این مقام روس خاطرنشان کرد: «امروز هیچ یک از کشورهای غربی جرئت نکردند اعتراف کنند که نیروهای اوکراینی در حال بمباران ایستگاه اتمی زاپروژیا هستند. به ادعای آنها ما تنها طرفی هستیم که خطر ایجاد کرده‌ایم. آنها در مورد بمباران نیروهای اوکراینی چه نظری دارند؟ این یک منطق غیرواقعی و اشتباه است اما ما به آن عادت کرده‌ایم. همانطور که شش ماه است شاهد جنگ انتشار اطلاعات نادرست علیه خود و جنگ دروغ هستیم.» ویاچسلاو ولودین، رئیس مجلس دومای روسیه نیز هشدار داد: «بمباران نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا ممکن است به فاجعه هسته‌ای منجر شود. مسئولیت عواقب چنین حمله‌ای به دوش امریکا، کی‌یف و رؤسای اتحادیه اروپا است که هیچ اقدامی اتخاذ نمی‌کنند.» وی گفت: «بهتر است که پارلمان اروپا مرخصی‌ها را لغو کند تا به وضعیتی که زندگی اروپایی‌ها را تهدید می‌کند توجه کند.» وزارت دفاع روسیه پیش‌تر اعلام کرده بود که ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین با بمباران سایت‌های زیرساختی نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا، اقدام جدیدی تحت عنوان تروریسم هسته‌ای انجام داده است.

اوکراین هم به صورت متقابل روسیه را به حملات مشابهی متهم و اعلام کرد که مسکو هم شهری در نزدیکی نیروگاه اتمی زاپروژیا را بمباران کرده است و هدف روسیه از این اقدامات تبدیل زاپروژیا به یک پایگاه نظامی و تهدیدی برای اروپا است و از سازمان ملل خواست یک هیئت فنی متخصص اعزام کند.

درخواست گوترش همراستا با امریکا

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، دیگر مقامی بود که در نشست روز پنج‌شنبه شورای امنیت، از وخامت اوضاع در این منطقه سخن گفت و خاطرنشان کرد: «در برهه‌ای جدی به‌سر می‌بریم و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باید اجازه داشته باشد در اسرع وقت مأموریت خود را در زاپروژیا انجام دهد.» بانی جنکینز، معاون وزیر امور خارجه امریکا در امور کنترل تسلیحات و امنیت بین‌الملل در این نشست، از ایده مأموریت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در اوکراین حمایت کرد. او در شورای امنیت سازمان ملل اگرچه خواستار پایان جنگ شد اما مسئولیت این وضعیت را فقط متوجه روسیه دانست و گفت: «ایالات متحده از فدراسیون روسیه می‌خواهد که فوراً نیروهای خود را از خاک اوکراین خارج کند. این عمل به اوکراین اجازه می‌دهد عملکرد ایمنی، امنیت و پادمانی را که برای چندین دهه در تأسیسات حفظ کرده بود، بازگرداند.» در این نشست، همچنین آنتونی گوترش، دبیرکل سازمان ملل هشدار داد که ادامه این روند می‌تواند به وقوع فاجعه‌ای عظیم منجر شود. وی درباره اوضاع حاکم بیانیه‌ای صادر کرد: «این تأسیسات نباید به عنوان بخشی از عملیات نظامی مورد استفاده قرار گیرد. در عوض، باید یک توافق فوری در سطح فنی بر سر یک محیط غیرنظامی شده برای تأمین امنیت منطقه به دست آید.» وی از طرفین جنگ اوکراین خواست بر سر ایجاد یک «منطقه امن» در اطراف نیروگاه هسته‌ای که نگرانی جهانی را برانگیخته است، توافق کنند.

تحریک روسیه در جبهه کریمه

حمله به تأسیسات هسته‌ای در حالی داغ شده که موضوع تصرف کریمه هم روی میز نیروهای اوکراینی قرار گرفته است. طبق آنچه بخش اطلاعات ارتش انگلیس اعلام کرده، در حمله نیروهای اوکراینی به پایگاه روسیه در شبه‌جزیره کریمه، حداقل هشت جنگنده روسی از بین رفته است. مقامات اوکراینی حمله نیروهای ویژه این کشور به پایگاه هوایی روسیه در شبه‌جزیره کریمه را پذیرفته‌اند. رکن اطلاعات ارتش انگلیس روز جمعه اعلام کرد: «در نهم آگوست ۲۰۲۲ (۱۸ مرداد) انفجارهایی در فرودگاه نظامی ساکی در غرب کریمه تحت کنترل روسیه رخ داد. علت اصلی انفجارها نامشخص است، اما ابرهای قارچی بزرگی در ویدئوی شاهدان قابل مشاهده است.» در بیانیه‌ای که به همین منظور منتشر شده، آمده است: «منطقه اعزام در مرکز پایگاه هوایی ساکی آسیب جدی دیده است، اما فرودگاه احتمالاً قابل استفاده است. از دست‌دادن هشت فروند جنگنده نشان‌دهنده نسبت ناچیزی از کل ناوگان هواپیماهایی است که روسیه برای پشتیبانی از جنگ در اختیار دارد.» در پایان این بیانیه آمده است: «این حادثه احتمالاً ارتش روسیه را بر آن خواهد داشت تا در شناخت تهدیدها علیه خود تجدیدنظر کند. کریمه احتمالاً به عنوان یک منطقه امن در پشت خط مقدم دیده شده است.»

نگاه

سید رحیم نعمتی

چرخش آنکارا در سوریه؟!

رابطه پنهانی بین ترکیه و نظام سوریه چیز جدیدی نیست و مخصوصاً رابطه بین مقامات و دستگاه‌های اطلاعاتی دو طرف از مدت‌ها قبل از سوی رسانه‌ها مطرح می‌شد اما دیدار بین مقام‌های ارشد سیاسی، چیز تازه‌ای است که پنج‌شنبه شب گذشته از سوی مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه، بیان شد. چاووش اوغلو که در آخرین روز از سیزدهمین کنفرانس سفیران در آنکارا سخنرانی می‌کرد علاوه بر اینکه برای نخستین بار پرده از دیدارش با فیصل مقداد، وزیر خارجه سوریه، برداشت که به گفته او اکتبر گذشته در حاشیه نشست جنبش «عدم تعهد» در بلگراد انجام شد، بر آشتی بین مخالفان و نظام سوریه تأکید کرد و گفت: «بدون دستیابی به این امر صلح پایدار در سوریه وجود نخواهد داشت.»

آیا این سخنان او به معنای چرخش اساسی در رویکرد ترکیه نسبت به سوریه است و آنکارا حالا بعد از قریب یک دهه خصومت‌ورزی علیه دولت و ملت سوریه، قصد دارد چرخش اساسی در این زمینه انجام دهد؟ از یک سو، به نظر می‌رسد سرمایه هنگفت اقتصادی، نظامی و سیاسی که ترکیه در این مدت داشته جایی برای خوش‌بینی باقی نمی‌گذارد، به خصوص که مخالفان نظام سوریه در شمال و استان ادلب یک سرمایه انسانی قابل توجه برای آنکارا هستند. آنکارا تاکنون از این سرمایه برای مداخلات نظامی‌اش دست‌کم در لیبی و آذربایجان استفاده کرده و گزارش‌هایی هم از اعزام آنها به اوکراین شده است. بنابر این، بعید است که ترکیه در وضعیت فعلی حاضر به کنار گذاشتن این نیروی انسانی باشد، به خصوص اینکه در جنگ احتمالی با کردهای سوریه، ترکیه به شدت به این نیرو نیاز دارد تا از میزان تلفات نیروهای خود به مقدار قابل توجهی بکاهد.

از سوی دیگر، باید به انتخابات ریاست جمهوری ترکیه در اواسط ژوئن توجه داشت و اینکه جناح مخالف از جنگ‌طلبی در شمال سوریه به عنوان حربه‌ای برای حمله به رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، بهره‌برداری می‌کند. روز پنج‌شنبه ۳۰۸ نفر از نخبگان ترکیه شامل اساتید دانشگاه، روزنامه‌نگاران، نویسندگان و سینماگران با صدور بیانیه‌ای خواهان توقف عملیات نظامی در سوریه شده‌اند و از دشمن‌تراشی دولت حاکم به‌شدت انتقاد کرده‌اند. به نظر می‌رسد که دولت ترکیه در این شرایط به دنبال آرام کردن اوضاع است و سخنان چاووش اوغلو را نیز می‌توان از این جهت ارزیابی کرد، چنان که روزنامه سوری الوطن نیز پیش از این در مورد نزدیک بودن عادی‌سازی روابط بین دمشق و آنکارا نوشته بود: «انتقال پیام از آنکارا برای دمشق درباره بهبود روابط صحت ندارد و تبلیغات رسانه‌ای در آستانه انتخابات ریاست جمهوری در ترکیه است که با هدف بهبود وجهه رژیم آنکارا انجام می‌شود.» با این حال، یک احتمال را نیز نمی‌توان نادیده گرفت که با توجه به چرخش‌های ترکیه در روابط با کشورهای منطقه از جمله امارات متحده عربی، عربستان سعودی و مصر، آنکارا حاضر شده همین رویه را نیز در قبال سوریه در پیش بگیرد. در واقع، آنکارا بعد از یک دهه سیاست کاملاً اشتباه در قبال دمشق و خصومت‌ورزی‌هایش، متوجه شده که نظام دمشق به ثبات خود رسیده و خصومت‌ورزی بیشتر فقط باعث می‌شود که هزینه‌هایی بیشتر از این در پی داشته باشد. بنابراین، آنکارا حالا به ترمیم روابط با دمشق روی آورده و علنی شدن دیدار با فیصل مقداد از سوی چاووش اوغلو نیز گام اولیه دیپلماتیک در این مسیر است. حتی اگر این حرف هم صحت داشته باشد باز این مسئله باقی می‌ماند که آنکارا با معارضان مسلح سوری چه خواهد کرد، به ویژه اینکه بخش عمده آنها تروریست‌های مسلح هستند. تظاهرات این معارضان بعد از سخنان چاووش اوغلو در شهرهای شمالی سوریه از جمله عفرین، اعزاز، الباب، تل‌ابیض و رأس‌العین و پایین کشیده شدن پرچم ترکیه از سوی آنها شدت خشم‌شان را نشان داد و این می‌تواند تهدیدی برای امنیت داخلی ترکیه باشد. با توجه به این تهدید نمی‌توان انتظار تحولات سریع در روابط آنکارا با دمشق داشت و باید گفت که حتی اگر چاووش اوغلو در سخنان خود صداقت داشته باشد باز بهبودی در روابط بین دو طرف با کندی پیش خواهد رفت.

اخبار کوتاه

اعتراض ونزوئلا به آرژانتین به خاطر زمینگیر شدن هواپیمای مرتبط با ایران

یک هیئت رسمی از جمله وزیر حمل و نقل ونزوئلا در مقابل سفارت آرژانتین در کاراکاس با تجمع اعتراض‌آمیز خواستار آزادی هواپیماهایی شدند که گفته می‌شود حامل ایرانیان مرتبط با سپاه قدس بوده است. به گزارش خبرگزاری فرانسه، رامون ولاسکوئز، وزیر حمل‌ونقل ونزوئلا و نمایندگان طرفدار دولت برای نشان دادن اعتراض خود از سفارت آرژانتین بازدید کردند. ولاسکوئز پس از تحویل سندی به سفارت آرژانتین گفت: ما اطلاعاتی را به سفیر دادیم تا مقامات و همتایان در آرژانتین بنشینند و در مورد وضعیت گفت‌وگو کنند تا بهترین راه‌حل را برای این مشکل پیدا کنند. اعتراض مقامات ونزوئلا به سفیر آرژانتین در حالی اعلام می‌شود که یک فروند هواپیمای باری بوئینگ ۷۴۷ متعلق به شرکت Emtrasur ونزوئلا، از ۶ژوئن با چندین سرنشین و خدمه پرواز همچنان در آرژانتین زمینگیر شده است.

اذعان بورل به استاندارد دوگانه غرب بین اوکراین و غزه

جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اذعان کرد کشورهای غربی از استانداردهای دوگانه در مسائل بین‌المللی استفاده می‌کنند. به گزارش شبکه «راشاتودی»، بورل در پاسخ به سؤالی درباره موضع‌گیری اتحادیه اروپا در قبال مردم اوکراین و غزه، با اذعان به اتخاذ استاندارد دوگانه، انگشت اتهام را به سمت امریکا نشانه گرفت. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت: «اغلب بابت اتخاذ استانداردهای دوگانه مورد انتقاد قرار می‌گیریم اما سیاست‌های بین‌المللی تا حد زیادی به اعمال استانداردهای دوگانه مربوط است. ما از معیارهای یکسانی برای همه مشکلات استفاده نمی‌کنیم». بورل در این مصاحبه گفت، حمایت از اوکراین علیه روسیه برای کشورهای غربی یک «ضرورت اخلاقی» است. با این حال او درباره غزه گفت: «حل مسائل مردمی که در یک زندان روباز به اسم غزه گرفتار هستند در دست اتحادیه اروپا نیست.»

انصارالله: آخرین بار است که چنین آتش‌بسی را قبول می‌کنیم

محمد عبدالسلام، رئیس هیئت مذاکره‌کننده صنعا و سخنگوی انصارالله یمن گفت: «آتش‌بس به دلایلی درباره اوضاع انسانی برقرار شد. این آخرین باری است که ما تمدید آتش‌بس را براساس شرایط کنونی قبول می‌کنیم. عدم رسیدن به یک راهکار انسانی و عدم پرداخت حقوق‌ها و محاصره و دیگر مسائل مانع آتش‌بس می‌شود. شرکت‌ها با ما تماس می‌گیرند و ما می‌گوییم که هیچ تأسیساتی جز به نفع ملت یمن نباید کار کند. شرکت‌هایی که منابع یمنی را غارت می‌کنند بعد از پایان آتش‌بس هدف نظامی خواهند بود». به گزارش شبکه المیادین، عبدالسلام تأکید کرد: «اگر آتش‌بس بدون رسیدن به یک توافق واضح به پایان برسد کسانی را که به ما حمله کنند هدف قرار خواهیم داد و این به معنای این است که جنگ بسیار بزرگ‌تر از قبل خواهد بود. با وجود نیروهای اشغالگر و محاصره و تجاوز راهکاری وجود نخواهد داشت.»